

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/649,Otwarcie-wystawy-Mowa-murów-Gdynia-19-lipca-2005-r.html>
16.03.2026, 22:02

Otwarcie wystawy „Mowa murów” – Gdynia, 19 lipca 2005 r.

02.08.2005

Dnia 19 lipca 2005 r. o godz. 11.00 przed budynkiem Urzędu Miejskiego w Gdyni, pod Pomnikiem Ofiar „Grudnia ‘70” odbył się wernisaż wystawy „Mowa murów” zorganizowany przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Gdańsku, Muzeum Miasta Gdyni oraz Urząd Miasta w Gdyni. W uroczystościach udział wzięli: Janusz Krupski – Zastępca Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, Wojciech Szczurek – Prezydent Miasta Gdyni i Ryszard Dubiela wiceprzewodniczący pomorskiej „Solidarności”.

Gdynia była wiernym sojusznikiem Gdańska, zarówno w sierpniu 1980 roku jak i w wcześniej, w grudniu 1970 roku - powiedział wiceprezes Janusz Krupski. Dodał, że gdyńskie strajki były doskonale zorganizowane, a robotnicy wykazali dyscyplinę i obywatelską dojrzałość. Mogą w pełni czuć się współautorami sierpniowego zwycięstwa.

Prezydent Gdyni Wojciech Szczurek wspominał, że mur był w PRL-u miejscem wolności słowa. Na nim pojawiało się wszystko to, czego nie wolno było mówić.

Ekspozycja przypomina solidarność gdyńskich, zbuntowanych w Sierpniu robotników oraz determinację przywódcy strajku w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni - Andrzeja Kołodzieja, który protestował przeciwko temu, o czym młodzi ludzie w anonimowych protestach pisali na murach. Wystawa mówi o gdyńskiej solidarności w ramach MKS, obronie 21 postulatów, duchowym wsparciu Papieża i niezłomnego gdyńskiego Proboszcza - Księdza Hilarego Jastaka, który 17 sierpnia 1980 roku odprawił mszę świętą na terenie Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, podczas której udzielił absencji generalnej - tak jak w czasie wojny. Opowiada o Wolnej Drukarni Stoczni Gdynia, łamiącej propagandę i oszczerczą dezinformację władz. Przypomina walkę robotników o ich prawdziwą reprezentację i walkę o wolne słowo, bez cenzury - choćby na murze...

Zadaniem ekspozycji, również przez lokalizację, jest prezentacja treści gdyńskiego protestu. Dlatego pojawia się w przestrzeni miejskiej, w nowoczesnej formie, nieopodal gdyńskiego Pomnika Ofiar Grudnia. Swoim niekonwencjonalnym kształtem także przypomina mur...

Przed 25 laty mur dzielił władzę i społeczeństwo, murem podzielona była Europa, mur rósł także na Wybrzeżu po grudniowej robotniczej rewolcie w 1970 r. Symbolika muru zawarta jest w opozycyjnej pieśni Jacka Karczmarskiego. Ona tworzy kanwę tej wystawy.

Wystawa „Mowa murów” pełni także funkcję łącznika historii i współczesności bardzo dosłownie. Na mapie Gdyni informuje bowiem o wszystkich miejscach, wystawach, terminach spotkań organizowanych w 25. rocznicę powstania Solidarności.

Otwarcie wystawy uświetnił występ Antoniego ‘Tolka’ Filipkowskiego, barda gdyńskiego Sierpnia 80, który zaśpiewał kilkanaście piosenek z okresu strajków i stanu wojennego.

Ekspozycja umiejscowiona na ul. Piłsudskiego, przy Urzędzie Miejskim w Gdyni będzie prezentowana do połowy września br.

[Poprzedni Strona](#)

